

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului: Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane " " " " pe 1/2 an 5 " " România și străinătate pe an 14 franci " " " " " " pe 1/2 an 7 "	Prețul inserțiunilor: Pentru publicațiuni oficioase, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor, până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane	Correspondințele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ” iară banii de prenumerațiune și inserțiunile la ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
---	--	--

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 2597—1902.

Onorată preoțime parohială!

După cum Vă este cunoscut, Sinodul nostru eparhial cu concludul său Nr. prot. 41 ex 1901 a desființat fostul fond preoțesc de pensiuine și a decretat prefacerea lui în fond preoțesc pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor rămași după preoții repositați.

Conform statutelor fondului preoțesc pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor, îndatorați de a-se face membrii ai acestui fond sunt numai cei ce devin preoți după intrarea în viață a statutelor, adică dela 1 Iulie 1901 încoaci; iar preoților, cari s'au aflat în funcțiune la intrarea în viață a statutelor noi li s'au lăsat în voie liberă de a-se face membri ai fondului sau nu. Și anume: acei preoți, cari au plătit regulat taxele la fostul fond preoțesc de pensiuine și n'au cerut înapoierea lor, conform §-lui 21 al statutelor fondului preoțesc pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor s'au considerat de membrii și ai acestui fond.

Apoi acei preoți în funcțiune, cari n'au fost plătit taxele la fostul fond preoțesc de pensiuine, dacă au voit a se face membrii ai fondului preoțesc pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor, această voință a lor au avut s'o aducă la cunoștința Consistoriului, în termen de 3 luni dela înființarea fondului preoțesc de ajutorare, și în termen de un an să plătească la fond toate taxele dimpreună cu interesele de 6%.

La timpul său am trimis fiecărui preot câte un esemplariu din statutele fondului preoțesc pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor; apoi cu circulariul nostru dto 5 Octombrie 1901 Nr.

4279 am recomandat din nou Onoratei preoțimi, ca în interesul lor, respective al familiei lor, să se facă membri ai fondului, prelungind termenul de însinuare până la finea anului 1901.

Cu toate acestea mai sunt unii preoți cari, de și au plătit la fostul fond preoțesc de pensiuine o parte din taxele prescrise, totuși nici până acuma nu s'au declarat, dacă voiesc, ca să fie membrii ai fondului preoțesc pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor, dar nici n'au cerut, ca să li-se înapoieze taxele plătite la fostul fond preoțesc de pensiuine.

Deci ne vedem șiliți a provoca și îndatora din nou pe numiții preoți, adică pe cei ce de și au plătit o parte din taxe la fostul fond preoțesc de pensiuine, dar până acuma nu s'au declarat, ca până la 1 Septembrie anul curent negreșit să se declare de a dreptul la Consistoriu, în scris, dacă voiesc să fie membri ai fondului preoțesc pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor, sau nu?

Se obsearvă, că acei preoți, cari voiesc să fie membri ai fondului preoțesc pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor, sunt datori a întregi suma plătită la fostul fond preoțesc de pensiuine până la suma, ce au s'o plătească ca taxe la fondul preoțesc de ajutorare și anume: taxa fundamentală de 100 coroane și taxele anuale de câte 15 coroane, dimpreună cu interesele de întârziere de 6%.

Dacă respectivii preoți se declară în scris, că nu voiesc să participe ca membrii la fondul preoțesc pentru ajutorarea văduvelor și ofanilor, în cazul acesta li-se vor restitui taxele solvite la fostul fond preoțesc de pensiuine, dimpreună cu interesele de 5%.

Față de acci preoți, cari nu se declară nici până la termenul nou de 1 Septemvre a. c. se va aplica dispoziția §-lui 4 din statutele fostului

fond preoțesc de pensiuie, iar taxele solvite le vor pierde și se vor percipia în favoarea fondului preoțesc pentru ajutorarea văduvelor și a orfanilor.

Caransebeș din ședința Consistoriului ținută la 11 Iulie 1902.

Episcopul diecesan:

Nicolae Popea, m. p.

PARTEA NEOFICIALĂ

Mironosițele

Mai mult ca o trăsătură din ieoana apostolilor aflăm noi în caracterul mironosițelor, pe cari evangeliile le amintesc, pe unele cu numele iar despre altele vorbind numai așa în general: prietene, cu cari Isus umbla intim, parte pentru înrudirea lor cu mamă-sa, parte pentru spontaneitatea lor, cu cari au primit ele învățăturile lui.

Istoria aproape de loc nu amintesc despre aceste prime creștine, sau dacă și face, apoi ni-le înfățișază în operile lor de iubire și îngrijire pentru Cristos și discipulii săi. Este foarte remarcabil, că ele sunt unicele, despre cari ne spune evangeliile, că nu numai serviau lui Cristos, ci se îngrijau și de subsistența lui din mijloacele lor proprii. *Luca (8, 3) expres zice, că Ioana, femeea lui Huza, îngrijitorul lui Irod, și Susana și altele multe, îl serveau din averea lor;* iar când ne espun evangeliștii o espresiune foarte activă a iubirei, apoi aceea de sigur numai din inima uneia dintre aceste nobile suflete femeesci a eșit. Și cu toate aceste nici când și nicăiri o urmă de fanatism, ci numai adevărată erupțiune a iubirii, ardoarei și a evlaviei.

Precum era obiceiul la învățătorii jidovilor de a fi însoțiți de femei evlavioase și oneste, cari li serviau și îngrijau de trebuințele vieții: așa urmau aceste prietene pe Isus. Unele din societatea aceasta erau din ranguri înalte. Tocmai *Ioana*, soția unui dignitar înalt din curtea lui Irod, expres se numesce între acele, cari a servit lui Cristos în călătoriile lui. Ce merit sublim! Cât de nobilă și înălțătoare de inimă este o ocupațiune făcută în onoare virtuții și a adevărului: prin servire, prin iubire și bunătate, prin ajutorare a face cui-va viața ușoară și dulce!!

Și aci se confirmă aceea ce aproape la toate s'ar putea confirma, că adecă sexul femeesc în unele privințe este mai stărnitic, mai firm, mai perseverant în simțomintele sale, și dacă și inima e mișcată, atunci arată mai multă fidelitate, mai multă statornicie, ba chiar și curaj mai mult ca sexul așa zis tare. Prietenele lui Isus

remân atunci, când prietenii lui fug. Nime dintre discipuli (afară de Ioan) nu cutează a sui muntele Golgota; ele, cari au promis mai puțin ca aceia, însă fac cu atât mai mult, îl plâng în drumul suferințelor lui, și prin tumultul unui popor turbat, însetat de sânge, se îmbulzesc până la cruce; fără frică au arătat Iudeei întregi, că sunt discipule ale răstignitului. Motiv spre frică au avut ele tocmai ca și învățăceii... și ele — cari în fața poporului întreg au stat sub cruce, au plâns și au vorbit cu răstignitul — nu au căutat siguritate în *ascundere*....

Domnul lor — învățătorul lor — moare! Și la moarte îi rămân lui credincioase. Ele trebuie să vadă unde se așază corpul lui cel scump. Aci încă fac, ceea ce mai pot ele face: cumperă arome, merg la mormânt, caută alinare durerii lor la locul de odihnă a învățătorului lor. Și astfel ele se fac cele dintăiu mărturie ale învierii, ved îngeri la mormânt... se cuprind de cutremur și de spaimă, de o spaimă, care cuprinde toate sufletele, cari după atăta întristare de odată aud veste de bucurie; spaima aceasta, în care frica și bucuria încă se luptă, simt și ele în sufletul lor la vestea, că *Acela, care a fost mort, a înviat!*

Și fiind că istoria nu amintesc numele lor așa de des, merită, ca să ne ocupăm în special cu unele din ele.

Maria Magdalena este aproape în tot locul cea dintăiu numită. De sigur ea a însoțit mai des pe Domnul său, căruia avea ea să-i mulțamească vindecarea a unor mari rele, pe cari tradițiile espune — însă fără rezultat — întralt sens, decum face evangeliile. Eu nu o țin de păcătoasa, pe care ni-o presentă tradiția, dar de zis se poate zice despre ea, că a iubit mult, fiindcă i-s'a dăruit mult. În toate acțiunile ei vedem virtute, iubire activă și căldură.

După o împrejurare a-și putea conchide, că ei i-s'a și iertat mult. Ia este cea dintăiu, căreia a apărut Isus după înviere — și precum scim, aceasta i-s'a întemplat și lui Petru. Sau doară ei au fost cei dintăiu, cari au avut lipsă de mângăiere?! Și cât de caracteristică este istoria acestei aparițiuni! Mie îmi pare, că cea mai frumoasă bucată în istoria evangeliștilor (Vezi Marcu 16, 9, 10; Ioan 20, 1—18).

În zori de zi, încă fiind pe jumătate întunec, vine întristata Maria la mormânt, spre a căuta aci mângăiere. Ajungând la mormânt află peatra resturnată — iar locul gol. Acum vrăjmașii ei au luat și corpul nevinovatului, nelăsând astfel prietenilor nici cea de pe urmă mângăiere. — Cu această idee ea aleargă înapoi, vede pe Petru și pe Ioan și plângând le strigă:

„Au luat pe Domnul din mormânt — și nu știu unde l-au pus“. — Așa și acești doi învățaței — ved mormântul gol — și se întorc înapoi. Maria Magdalena însă rămâne; ea încă mai sperează, că va mai afla ceva; plânge la mormânt, caută iarăș înlăuntru, oare nu cumva s'a înșelat — tocmai precum facem când suntem în durere. — Vederea a două ființe extraordinare nu o spărie. Întrebarea lor: „Femeie, de ce plângi?“ îi dă și mai mult curajiu de a le răspunde: „Au luat pe Domnul meu, și nu știu unde l-au pus“. — Și zicând aceasta vede un om stând, pe care ea nu-l cunoaște. Dar se poate, că va ști el ceva despre scumpul cadavru. El plin de compătimire o întreabă de cauza lacrimilor ei. Trebuie să fie un om bun — va fi grădinarul. „Doamne“, zice ea întristată, dar în ton așa de nevinovat, sincer și cu încredere, „de l-ai luat tu, spune-mi unde l-ai pus, și eu îl voi lua“. Frumoasă natură, toate din inimă ieșite, nefățarite, deamnă de resplăta, care i-o dă ei Isus! Ce trebuie să fie produs în inima ei sângerândă cuvântul: „Marie!“ rostit cu vocea înviatului! Ce poate ea zice? „Ravuni!“ — și cu aceasta cade la picioarele lui, îi cuprinde genunchii — și ridicându-se iute în sus, căci aude vestea îmbucurătoare, că el va mai petrece pe pământ, că încă nu merge la Tatăl lui și la Tatăl ei, la Dumnezeuul lui și la Dumnezeuul ei — aleargă la frații lui; și acum nu mai mult cu voce plângătoare le strigă din departe: „Am văzut pe Domnul, și că a zis mie acestea!“ — Ce contrast frumos cu cele zise mai nainte: „Au luat pe Domnul meu!“

Salome, mama lui Iacob și a lui Ioan, încă una din însoțitoarele lui Isus, fiind de față la moartea și înmormântarea lui, încă una dintre cele dintâiu mărturii ale învierii se arată la o altă ocaziune în caracterul unei încredere nevinovate și a unei iubiri foarte delicate către fiii ei. Nu pe ascuns, ei în mijlocul discipulilor adunați pășesc ea spre Isus, cade la picioarele lui în poziția unei rugătoare, și fiind întrebată de cerere, mărturisește fără rezervă, că ar voi bucuos, ca fiii ei să fie cei mai aproape de el într-o împărăția lui (Mat. 20, 20. ș. m.) — Recunosc aci o nițică mândrie; dar totuș de sigur baza acestei rugări este iubirea cea mare către Domnul, încrederea în darurile lui, convingerea despre fericirea celor din împărăția lui și o inimă, care este așa de puțin conșcie de cererea unui lucru necuviincios, că fără sfială se deschide, și apoi se îndestulesce, dacă și nu și-a ajuns scopul. Cât de superioară este mândria, care se caută prin sinceritate față de mândria, la care voesce să se ajungă prin multe și multe cotituri!

B. B. H.

Alegerea carierii

Scoalele au intrat în vacanțe și iarăș devine cestiunea *alegerii carierei* actuală de o potrivă pentru părinți și tineri. O cestiune dificilă este aceasta pentru toate popoarele, chiar și pentru cele ajunse la bunăstare și libertate. Cu cât mai dificilă este însă pentru noi, cari suportăm încă jugul unei situațiuni excepționale, neprielnice pentru libera noastră dezvoltare.

Plângerea generală la noi este, că nu avem ce face cu tinerii noștri, căci cele mai multe cariere ne stau închise, câtă vreme mai ținem la limba și legea noastră strămoșească și că numai prin prostituțiune națională este cu putință a deschide calea viitorului pentru tinerii noștri pe cele mai multe cariere din patrie. De aici fenomenul, că pe cele mai multe terene ale vieții publice nu avem oameni de ai noștri, iar tinerimea crescută din sudoarea și sărăcia noastră trece în parte însemnată frontierele și caută bunăstare și viitoriu în regatul vecin.

Adevărat! Dar tot atât le adevărat este, că pe terenele, ce ne stau deschise, încă nu avem destui bărbați titrați și capabili să corespundă în măsură suficientă chemării lor.

Să privim numai în jurul nostru și ne vom înfiora de nemăsurata lipsă, de care suferim. N'avem destui învățători titrați, n'avem destui preoți titrați, n'avem număr suficient de profesori, адвоаți, medici, ingineri, arhitecți, comercianți, industriași etc.

De altă parte miseriile trecutului au adus cu sine, că fiecare părinte, care își dă băiatul la școală, caută ca de-o dată să schimbe soarta descendenților săi și să facă „domn mare“ din băiat, ca să nu suferă atât cât a suferit „neam de neamul lui“, prin ce nimicesce dela început cariera băiatului.

Iar cel mai trist fenomen este, că o serie de băieți buni, dar lipsiți absolut de toate mijloacele necesare materiale pentru continuarea studiilor pe cariera aleasă, se luptă cu miserie, suferințe și îndurări nespus, sub a căror greutatea sau succumbă în decursul studiilor sau dacă reușesc să și termine studiile, intră în viață pe deplin istoviți și cu germenele morții în sine.

Cu ajutorul stipendiilor, ce avem, crescem relativ un număr destul de mare de tineri, dela cari cu tot dreptul putem aștepta să se dedice poporului și să-i devină adevărați conducători. O parte din acești tineri părăsesc țeara încă înainte de a încerca măcar lupta pentru existență aici acasă, alții ajunși în viață devin nepăsători și indiferenți față de toate cauzele comune ale poporului, numai o parte — relativ mică — răspunde la speranțele, ce am legat de ei.

Astfel apoi se esplică, cum de suferim de o lipsă atât de mare de bărbați corespunzători, cu pricepere și trageră de inimă pentru popor pe puținele terene, ce ne mai stau deschise:

E deci la loc să ne dăm seamă de aceste împrejurări în momentul, când cei mai mulți părinți își frământă creierii, că ce să facă cu băieții lor și când

mulți dintre tinerii noștri stau ca Ercole la răspântie, nedecisi încât să o apuce ca să și creeze o carieră și să devină folositori neamului lor.

O considerantă principală trebuie să fie, a creea băeților noștri *carieri aici acasă*. Noi nu suntem în situația de a mai cresce României bărbați și nici România nu mai este avisată la sucursul nostru. Datorința ce ne-o împune poporul este să ne alegem cariere după trebuințele poporului nostru de aici și aici să rămânem după ce am terminat studiile, ca stând întru ajutoriu poporului, din al cărui sin am eșit, să-l sprijinim și conducem în lupta grea, ce o poartă pentru creerea unei sorți mai demne de un popor conștient.

Mai departe ni-se împune să ne dăm seamă de puterile morale și materiale, de cari dispunem. Să nu alegem carieri nepotrivite pentru capacitatea tinerilor și să nu încurajăm pe aceia, cari lipsiți de mijloacele necesare materiale, se sfârșesc luptându-se cu greutatea unei carieri, pentru cari nu au puterile materiale.

Amăsurat puterilor și trebuințelor să-și aleagă fie care cariera, dându-și seama de toate împrejurările și fără de a conta la factori imaginari. Aceste trebuie să fie principiul conducătoriu al tuturor celor ce stau astăzi pe gânduri, ne sciind în cătrău să o apuce.

„Drapelul“

P. Corneliu Scipio Africanul

Schiță biografică după mai mulți autori

„Nu intenționez a știrbi nimic din ale legii și constituțiunii patriei mele, ba din contră doresc, ca fiecare cetățean să aibe egale îndreptățiri; așadar scumpa mea patrie: folosește în tignă succesele câștigate parte mare prin mine, și precum odinioară ți-am fost apărătoriu și liberator, am și aci să-ți dau exemplu, — și dacă cum-va am devenit periculos pentru așezămintele tale, iată-mă că plec!“

Seneca epist. 82.

Roma, ca republică vestită și cuceritoare a lumii cunoscute pe atunci, ajunse în hărătuială cu *Cartaginea*, și așa se escă un resboiu crâncen, pe moarte și viață, numit „*resbelul punic*“, căci poporațiunea republicii *Cartaginea* ca națiune se numia „*Puni*“.

Acest resboiu s'a purtat în trei perioade, adică: I-ul resboiu punic (264—241 a. Cr.); II-lea resboiu punic (218—201 a. Cr.) și al III-lea resboiu punic (149—146 a. Cr.)

Deși Romanii ieșiră și aci învingători, totuș trebuiră să recunoască eroismul contrariului, și numai după multe peripeții și grozave dezastre cum d. e. catastrofa luptei dela *Cannă* ș. a. sfârșiră resboiul cu succes pentru Roma.

Hanibal, erou vestit pe întreg rotogolul pământului, era comandantul armatei cartaginene, și nu se mulțami cu înfrângerea Romanilor prin *Iberia* (Spania), ci trecu cu armata munții *Pirenei* și biruind obstacolele

firesci prin *Alpi*, ajunse pe pământul *Italiei*, unde învinse armata romană la râul *Ticinus* și la *Trebia*, după care urmă dezastrul luptei dela *Cannă* la 216 a. Cr., încât puțin lipsia, ca *Hanibal* să cucerească Roma, și prin aceasta atâta teroare băgă în Romani, încât și astăzi li se duce vestea despre „*Hanibal ante portas*“.

Dar fiind-că P. Corneliu Scipio și-a avut partea de căpetenie în resboiul punic, se istorisesc despre acest erou al republicii romane.

Senatului cartaginean nu-i veniau de fel la soceleală aventuriile lui *Hanibal* de a cuceri Roma; ei reprezenta pe poporul precapet, negustoriu și iubitoriu de câștiguri reale, ca aurul și argintul și alte multe produse, ce isvoriau din *Iberia* și nu sprijini mai de fel pe marele erou. *Hanibal* neajutorat stătea în nelucrare. Din contra senatul puse pond pe armata din Spania și trimitea din greu ajutoare la beliducii de acolo, adică lui *Hasdrubal* și *Mago* (frați cu *Hanibal*). Aceștia mai erau sprijiniți de *Masimisa* regele *Numidiei*, care prin agerimea călărimii sale băgă în confuzie armata romană.

Și perderile Romanilor mergeau strună în țeara Spaniei, și stena rea aduse cu sine, ca ambii comandanți ai armatei adică proconsulii P. Scipion și E. Sciopon, doi frați, să cadă în luptă și senatul și poporul roman sunt pusi în poziția de a-și hotări alți beliduci spre a-i trimite în fruntea armatei.

Dar lucrul naibe! Poporul roman, care a dat din sinul său bărbați de curaj, eroism și abnegație, acum n'avea cui să încreadă armata Spaniei, căci nime nu cuteza să primească răspunderea la un post atât de periculos, și asta era o mare rușine pentru republica romană.

Într'aceste împrejurări triste se ivi înaintea poporului Romei un tiner de douăzeci și patru de ani, care se oferî de comandant, și acesta era tinerul P. Corneliu Scipio, fiul proconsulului cu acelaș nume, căzut în lupta cu *Hasdrudal*.

Publiu Corneliu Scipio, încă în etate de optsprezece ani, a dat semne de calitate extraordinare și de eroism admirabil. Așa în lupta dela *Ticino*, rezboindu-se în rënd cu tată-seu, i-se dete ocașie de a-l mântui pe acesta de la moarte; iar după lupta grozavă dela *Cannă* se adunaseră la *Canusiu* vro câte-va mii de fugăriți romani, și între aceștia era și tinerul P. C. Scipio. Stând fugăriții aci, disgustați de viață și rușinați de perderi, combinau ce ar avea de făcut, când un anume *Cecil Metellus* îi îndemnă să părăsească vatra strămoșască și *Italia* și să treacă în servitiul vr'unui rege imprietenit cu Roma. La această propunere se redica tinerul P. C. Scipio și rădicând arma jură pe *Iupiter*, că pe ori cine ar mai vorbi astfel îl va toca în cap și că nu-i iertat ca Romanul să se poarte cu astfel de gânduri josnice.

Se mai povestesc, că și în juneta sa, ca să poată ajunge a fi cunoscut, trăia o viață tainică. Sciind el, că poporul roman e din fire superstițios, mergea adesea

pe Capitoliu și intra în templu unde stătea vreme îndelungată singuratic, așa că esise fama, că dînsul stă cu zeii în nemiljocită atingere. Ba se mai scornise, că dînsul ar fi conceput în pîntecele mumei sale cu un șerpe mare și zeesc. Tinerul Scipio încă avea cunoștința de poveștile acestea, nu se nisuia însă de fel a le combate și lăsa poporul în credința asta, căci numai așa îi va putea servi scopurilor lui. Și că ar fi abusat el de nepriceperea poporului, n'are să ne uimească, căci era lucru anevoios a deveni cunoscut într-o republică și cu atîta sumedenie de bărbați vestiți, cum erau în republica romană.

P. C. Scipio era un june cu exterior atrăgătoriu, o figură marțială. Când păși el înaintea poporului cu dorința sa, acesta iubilă și-l aplaudă, și pe lângă toate, că avea cusur de căpetenie — era prea tînăr — fu cu un glas hotărît de comandant al armatei, ce se sfla în Spania, căci era de credința, că dacă i-ar și lipsi din esperință, totuș e din destul înzestrat cu agerime de spirit și idei înalte și așa se iscă încrederea reciprocă.

Noul beliduce porni la Spania, și ajuns acolo îndată luă alt avînt armata romană, căci el se folosi de o manevrare isteată și la 210 a. Cr. porni și ocupă Cartaginea-noauă, un oraș de mare însemnătate strategică. Și fiind dotat cu calități nu numai de a război cu arma, ci și cu inima, eliberă prinsonerii și ostăticii iberici, ce-i află în cetate, și le permise a-și revedea patria, iar blîndeța și marinimia și bunătatea lui îi căștigă pe locuitorii țerei aceleia. Așa se povestesc, că între ostatici se afla și o fată de o frumșeț rară și, lucru firesc, inima tinerului beliduce fu cucerită de fată și nu lipsia de cât un cuvînt, ca ea să fie considerată ca proprietatea lui, dar fiindcă dînsa îi istorisi cum a ajuns prinsonieră și că e mireasa unui prinț celtiberic, anume Alluciu, pe care l-ar iubi mult, tinerul beliduce nu permise, ca inima să-i cucerească mintea și hotărî să se poarte ca un adevărat Roman dînd fetei libertatea. Prin această faptă nobilă și plină de marinimie își căștigă în Alluciu un prieten devotat republicei și nu mult după aceea dînsul se reîntoarce cu o cavalerie considerabilă și înmulți armata lui Scipio cu scop vedit de a-i servi cu așezarea și cu sîngele.

În anul 209 a. C. birui pe Hasdrubal în lupta delă Băcula și prin această luptă își căștigă așa mare autoritate la Iberieni, încât voiau cu tot adînsul să-i dea onorul de „rege al Iberiei“. Dar un republican nu afla în titlul deșartă de „rege“ vr-o cinste deosebită, căci numele de cetățean roman era socotit preste toate dignitățile.

(Va urma)

Din tractul Buziașului

Ziua de 14 Iuliu a. e. a fost pentru credincioșii comunei noastre Cerna o îndoită serbătoare.

Încă de dimineată au alergat la sînta biserică mici și mari, tineri și bătrîni îmbrăcați serbătorește pentru de a vedea sîntirea și rîdicarea crucii pe nou edificata biserică.

La oarele 9 s'a început sînta liturgie prin preotul Ioan Ștefanescu; cîntările și responsurile liturgice le-a executat învățătorul local Iuliu Putcoviciu. Slujba a decurs cu toată solemnitatea, iar poporul cu mare evlavie a ascultat sînta liturgie.

După finea sîntei liturgii s'a ieșit cu litia încunjurînd pe o strada principală pînă înaintea bisericii noi, unde era anumit pregătită vatra, unde era o masă pregătită cu lumini și cu toate cele de lipsă la sîntirea apei și pe masă se aflau ambele falnice cruci aurite.

După sîntirea apei s'au stropit ambele cruci cu apă sîntită, între bubuitul treasurilor și între cîntări înălțătoare, iar poporul a fost cuprins de o bucurie fiind în fața noului Sion și privind la actul măreț.

După cetirea rugăciunii prescrise, preotul local Iacob Dabiciu se întoarce către popor și rostescă poporului o predică înălțătoare despre însemnătatea crucii accentuînd, că înainte de a-se restigni mîntuitorul Isus pe ea era semnul de batjocură; iar astăzi este semnul de onoare și mîrire, căci ea se înalță pe turnurile și altarele bisericilor, pe coroanele împăraților, pe coroanele arhierilor, și în ce chip a fost aflată de împărăteasa Elena.

După terminarea predicii ascultată cu mare atențiune de către poporul și oaspeții adunați, între cîntări s'a început rîdicarea crucii, între privirile cele mai încordate ale credincioșilor, iar în vîrfurile turnului așteptau patru inși, pentru de a așeza crucea la locul ei.

Finîndu-se așezarea crucii creștinul nostru Brăun, din vîrfurile turnului închină în sănătatea Împăratului și Regelui nostru Francisc Iosif I. aruncînd paharul jos, apoi în sănătatea Înalt Prea Sîntitului Metropolit Ioan Mețian, în sănătatea Prea Sîntiei Sale Episcopului Nicolae Popea, în sănătatea P. C. S. Archimandrit-Vicariu Filaret Musta, în sănătatea Prea On Domn Protopresbiter Ioan Pepa, în sănătatea unor stapîntori politici și a deputatului Dr. Gorove.

De toate s'au aruncat din vîrfurile turnului 18 pahare, iar poporul la aruncarea fiescărui pahar a erupt în strigate de se trăească.

După terminare părintele local Iacob Dabiciu a intrunit la masa s'a pe toți oaspeții.

În fine adaug, că terminarea totală a bisericii și sîntirea ei va fi numai în anul viitoriu. De ce ceriul, ca credincioșii acestei comune dimpreună cu conducătorii lor să-și vadă realizată și această nobilă dorință.

Un participant.

Varietăți

Personale. Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan *Nicolae Popea* a plecat Joi dimineața la Carlsbad. Î. P. C. S. D. Arhimandrit-Vicariu *Filaret Musta* și C. S. D. Secretariu consistorial *Dr. Iosif T. Badescu* au însoțit pe Prea Sântitul până la Logoj, unde între altele au cercetat și internatul „Dr. Liviu Marcu” reîn-torcându-se cu trenul proxim la Caransebeș.

Semne de iubire și devotament. Părintele secretariu consistorial *Dr. Iosif Traian Badescu* a intrat în tagma monahală. Din acest incident mai mulți amici și stimatori i-au prezentat noului monah ca semne de iubire și de devotament prin d-ții *P. Drăgălina*, *Dr. P. Barbu* și *Sp. Șandru*, Dumineca trecută, un șir de metanii de chihlibar galbin și negru cu două cruci, un epigonation și un brîu. Predarea cadourilor precum și primirea lor au fost serbătorești. Părintele Badescu surprins și emoționat de darul amicilor săi i-a asigurat de iubirea, ce le va păstra-o tot de una. Prea bunul Dumnezeu să ni-l țină încă mulți ani!

Din Viena. Amintirea bătăliei dela Custozza a regimentului 43 a fost serbată cu solemnitate în 24 Iulie. Preotul militar Pavel Boldea a celebrat în ocolul casarmei Arhiducelui Albrecht, serviciul divin campestru, la care afară de întreg regimentul 43, au asistat și mulți membri ai coloniei române și oaspeți străini. După serviciul divin părintele Pavel Boldea espunând istoria regimentului și luptele Românilor de pe toate câmpiile de bătăie, descrie în mod strălucit tabloul luptei dela Custozza, unde Românilor au luptat cu atâta bravură și bărbăție. Respunsurile liturgice au fost cântate de 24 coriști sub conducerea suboficerului Ionescu din Jupalnic. La prânzul de gală s'au ținut mai multe toaste. Părintele Pavel Boldea a vorbit pentru viitorul regimentului. După amezii feciorii au avut petreceri naționale începute cu „Călușeriul” și „Bătuta” jucate de 21 feciori sub conducerea suboficerului Barbu din Bocșa-română în frumosul costum național, cari jocuri împreună cu frumoasele cântări naționale au fost răsplătite cu aplause furtunoase.

Regele Alexandru al Sârbiei a conferit preotului militar Pavel Boldea din Viena ordul Sântului Sava drept recunoștință pentru serviciile prestate la înmormântarea regelui Milan. Din acest îmbucurătoriu incident, membrii coloniei române i-au adus părintelui Boldea sincere felicitări. *Îl felicităm și noi.*

Mulțămită publică. Evlavioasa creștină vęd. Maria Șebu din adevărat simț creștinesc a împodobit hotarul comunei noastre rędicând o cruce foarte frumoasă în mijlocul hotarului, care s. cruce s'a sfințit Luni la s. Rusale prin P. O. D. protopresbiter Ioan Pepa cu asistința preotului local Nicolae Iancovicu, iară pentru susținerea acelei cruci, tot numita creștină a binevoit a dona s. biserici 40 cor., ca din venitul acelei sume să se reparaze sânta cruce la timpul său. Pentru această faptă, subscrișii în numele comunei bisericesci esprimăm numitei vęd. Maria Șebu mulțămită publică, rugând pe bunul Dumnezeu să-i

dăruească dinsei cât și iubitului ei fiu Toma zile îndelungate. — Buziaș 29 Iunie 1902. Nicolae Iancovicu preot, I. Ciurciu inv.

Comitetul central al Reuniunii învățătorilor a ținut Mercuri o ședință în Logoj desbătënd asupra agendelor curente și luând dispoșiții pentru ținerea adunării generale.

Propaganda catolică în România. *Cetim în „Școala și Biserica” din București:* Chestia cu propaganda catolică ia din ce în ce o față mai vie. Primirea oficială și sgomotoasă, ce s'a făcut în țară episcopului catolic; intervenția blândă dar precisă a Patriarhului Ecumenic Ioachim al III; disgrățiarea Ministrului rusesc d. de Fonton, care după marele ziar parisian „Le Temps” n'a sciut a împedeca la timp propaganda catolică; visita primului nostru ministru făcută ministrului papal de la Viena etc. au alarmat lumea ortodoxă, au alarmat pe toți românii patrioți, cari vęd, că se joacă ceva în dosul cortinei și care ne sciind ce poate fi în realitate se nasc fel de fel de suposiții, care de care mai îngrijitoare.

Nu ți-i posibil să te întâlnești cu un prieten fără să nu te întrebe plin de grijă: Ce este cu propaganda catolică? Să fie oare adevărat, că unii oameni politici pentru a reuși un împrumut ar fi dispuși să facă mari concesii congregațiilor catolice? Și imediat ți aruncă înainte: Nu vezi, cât au devenit de îndrăzneți catolicii? Nu vezi că oamenii ăștia întrebuintează totul pentru a reuși?

Se înțelege, că foarte puține argumente avem a slătui și liniști pe acești amici, întru cât nu vedem din partea guvernului nici un act să pedepsească îndrăsneala propagandiștilor! Te mulțămesci să zici, că-ți pare imposibil, ca o parte din români, ori-care ar fi ei, să cugete a aduce pe capul nostru niște congregațiuni iesuitice, cari au fost gonite din toată lumea și să se noteze din lumea catolică, din sinul cărei s'a născut. Totuși vedem cu ochii, că omul nu te crede, sau mai bine vezi, că nu s'a convins, și așa din gură în gură, din om în om, neliniștea se propagă și o mare grijă cuprinde sufletele tuturor. Declarăm de la început, că nu putem crede tot ce se colportează în această privință, dar în fața scirilor din ce în ce mai neleniștitoare, în fața câtor-va acte enumerate mai sus, pe care mărturisim, nici noi nu ni le putem explica, credem folositoriu, ca onorabilul guvern să intervină și să desmintă categoric asemenea sciri, cari nu se scie până la ce grad încă s'ar putea utiliza de unii sau de alții. Guvernul are poliție și administrație se poate convinge de aceasta.

Cestiunile religioase sunt tot de una foarte periculoase într'un stat. Învățămintele istorice sunt că: ori cine să se ferească de a se atinge de ele; și de oare ce prin împrejurări fatale poate s'au produs atâtea semne neliniștitoare, e bine ca din vreme guvernul să le desmintă și să le curine. E în interesul tuturor.

Concurs. Pentru ocuparea unui post de învățătoriu (învătătoare) ordinar la școală civilă de fete a Asociațiunii se publică concurs cu termenul până la 25 August a. c. st. n. Doritorii (doritoarele) de a ocupa acest post să-și înainteze cererile până la termenul indicat comitetului Asociațiunii în Sibiu (Strada Morii - Nr. 8) pe lângă următoarele documente: 1. atestat de botez; 2. document despre calificățiunea cerută prin legea statului pentru ocuparea posturilor de învățători ordinari la școlile civile având preferință cei-ce au calificățiune specială pentru limbi și istorie (nyelv és történettudományi szaksoport); 3. arătarea despre studiile pregătitoare și ocupațiunea de până acuma; 4. să dovedească, că posed perfect limba română în vorbire și scriere. Concurantul (concuranta) ales va avea să observe dispozițiunile statutului de organizare al școlii. Învătătoriu ordinar, până când e provisor, primesce salariu anual C. 1400 solvit în rate lunare anticipative și C. 300. bani de cuartir, solviți în 4 rate trilonare, iar devenind definitiv primesce salariu anual de C. 1800, — bani de cuartir C. 400, — 5 cuincuenale a C. 200, — și drept de pensiuone dela stat, unde va solvi taxele prescise; invătătoarea provisorie primesce salariu anual de C. 800. — și întreagă întreținerea în internatul școlii, iar cea definitivă primesce salariu anual de C. 1200. — întreagă întreținerea în internat, cuincuenale și drept de pensiuone ca învățătoriu. Învătătoarea locuind în internat, va avea să dea directoarei mână de ajutoriu la agendele internatului. Cererile intrate după termen nu se vor lua în considerare. Sibiu din ședința comitetului central al Asociațiunii ținută în 23 Iulie 1902. Iosif Sterca Șuluțu vice pres., Dr. Beu secr. II.

Tinerimea din comuna Marga sub conducerea d-lui învățătoriu Iosif Olariu aranjază un *concert imprennat cu teatru* Duminecă în 3 August st. n. cu programul: 1. „*Uită mamă*“, cor bărbătesc de N. Cărbăș. 2. „*Românul*“, cor bărbătesc de C. Porumbescu. 3. „*Dela sat*“, piesă teatrală în 4 acte. 4. „*M'ăș mărita*“, cor miest de T. Popoviciu. 5. „*Brâul popilor*“, cor miest de G. Musicescu. După producțiune-joc.

Cas de moarte. Ni-se comunică, că *Vioara*, fca de 7 ani a parohului *Ioan Murgu* din Sasca Montană, a răposat în 6/19 Iulie a. c. *Fie-i țărina ușoară!*

Vila Diecesană. Aducem la cunoștința P. T. cetitori, cari cercetează Băile Herculane, că în Vila Diecesană, se pot căpeta chilii dela 2 coroane în sus pe zi. Situația Vilei este cât se poate de frumoasă. Chiliile sunt bine aranjate și onest administrate de noul arendator.

Bibliografie

Biblioteca literară a ziarului „*Libertatea*“ Nr. 1, Poesii și Nuvele. Orăștie, „*Minerva*“ Institut tipografic-societate pe acții. 1902.

Biblioteca „*Bunul Econom*“, Nr. 4. Îngrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor. — Nr. 5. Economia vitelor sau Zootechnia generală. — Nr. 6. Agrologia sau Cunoașterea pământurilor și mijloacele de a le îmbunătăți. — Nr. 7. Agricultura generală. Lucrarea pământului, Plugul, Grapa, Tăvălugul și alte instrumente de mărunțit pământul. De Constantin P. Bărcianu profesor de agricultură i. r. — Prețul unui Nr. 30 fileri, pentru România 50 bani. Orăștie, „*Minerva*“ Institut tipografic societate pe acții.

Anuarul XXXVIII al Gimnasiului mare public român de religiunea greco-orientată din Brașov, al școlii reale și al școlilor centrale primare pe al 52-lea an școlariu 1901—1902. Publicat de Virgil Onițiu director. Brașov, Tipografia Ciurcu & Comp, Iunie 1902.

Iuliu Birou: Carte de compunere pentru școlile primare în două cursuri concentrice. Întocmită pe baza noului plan ministerial de învățământ. Cursul I. pentru bieniul II. clasele III. și IV. Editura autorului. Oravița, 1902. Prețul 50 fileri.

Discurs de deschidere rostit la Adunarea generală a Despărțământului Timișoara al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.

Licitațiuni minuende

Pe baza ordinațiunii Venerabilului Consistoriu diecesan Nr. 265/1901 se publică licitațiune minuendă pentru renovarea casei parohiale din com. bis. gr. or. rom. **Domașnia**, cu prețul de esclamare de 739 cor. 19 fileri.

Aceasta licitațiune se va ținea în 21 Iulie 1902 st. v. la 11 oare a. m. Vadiul 10 %.

Specificațiunile și planul se pot vedea la oficiul parohial.

Domașnia, la 7 Iulie 1902.

2—2 [42]

George Peps

preot și pres.com.

Simeon Răsvan

not. comit.

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan ddto 27 Iunie Nr. 2356 B. se escrie licitațiune minuendă pentru acoperirea s. bisericii cu tinichea de fer zincuită Nr. 18 (verzinktes Eisenblech Nr. 18) în **Luncavița**, comitatul Căraș-Severin, cu prețul de esclamare 1338 coreane 57 fileri.

Licitațiunea se va ținea 28 Iulie (10 August) 1902 la 2 oare după amiază la oficiul comunal.

Planul și specificațiunea de măsuri și spese se pot vedea ori când la oficiul parohial din loc. Licitanții vor avea a depune la începutul licitațiunii vadiul de 10 %.

Luncavița, din ședința extraordinară a comitetului parohial ținută la 7 Iulie st. v. 1902. 2—3 [43]

Procop Iova

not. com. par.

Nicolae Popovici

pres. com. par.

Concurs

Epitropia fundațiunii „Dr. Liviu Marcu“ escrie concurs cu termen de recurgere până la 2/15 August a. c. pentru conferirea a 8 locuri de întreținere gratuită în internatul gr. or. român, ce se deschide 1 Septembrie a. c. st. n. pe sama elevilor, cari cercetează gimnasiul de stat din loc.

Petenții la aceste opt locuri au să dovedească:

1. Că sunt născuți din părinți plugari ort. români afară de Lugoj;
2. Că sunt sănătoși, prin atestat medical;
3. Că sunt lipsiți de mijloace;
4. Că au terminat cu rezultat bun anul școlariu expirat.

La aceste locuri se dă preferință celor născuți în comitatul Caraș-Severin.

Pe lângă aceste opt locuri gratuite epitropia fundațională escrie concurs pentru douăsprezece locuri cu plată în internat fără privire la starea și locuința părinților, cu taxa lunară de întreținere de douăzeci și patru coroane, solvabilă în patru rate anticipative, ori excepțional lunar înainte. Petițiunile pentru obținerea unui din aceste 12 locuri sunt a se subșterne până la termenul 2/15 August a. c.

La recurse se aclude:

Atestat de botez;

Testimoniul școlariu și

Atestat medical.

Elevilor primiți în internat li-se va da locuința și vipt. Spălarea rufelor rămâne în sarcina părinților, precum și procurarea cărților și hainelor necesare.

Elevii internatului fără deosebire au să aducă:

- a) Patru părechi de schimburi;
- b) Șese batiste;
- c) Șese părechi ciorapi sau obele;
- d) Doauă lepedee albe (ciarciafuri);
- e) O plapomă cu doauă îmbrăcăminte;
- f) O perină cu doauă fețe albe;
- g) Trei ștergare, doauă peptene unul des și altul rar;
- h) O perie de haine și perii pentru păpuși.

Elevii din internat vor fi sub controlul și scutul epitropiei, care va îngrijii de creșterea lor religioasă, morală și socială, precum și de înaintarea lor în studiile prescrise.

Cei ce nu se vor supune datorințelor prescrise, precum și disciplinei din internat, vor fi lipsiți de locurile aceste în internat. Elevii vor fi instruiți în muzica vocală și instrumentală, precum și în cântarea glasurilor și vor fi obligați a cerceta regulat biserica.

Rugările sunt a se adresa presidiului **Dr. George Popoviciu**.

Dat din ședința ținută la 9/22 Iulie 1902.

1—3 [45]

Epitropia fundațională.

Concurse

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistoriu diecesan dato 25 Iunie a. c. Nr. 2314 B. se escrie din nou

concurs pentru vacanta parohie de clasa III din comuna **Cerna**, protopresbiteratul Buziașului, cu termen de concurgere de 30 de zile dela prima publicare în „Foia Diecesană.“

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune parohială constatatoare din 33 jugere 884 stg. □.
2. Birul parohial și taxele stolare îndatinate.
3. Cortel liber cu 2 chilii, cuină și cămară cu grădină în mărime de 540 st. □.

Recurenții au a-și subșterne recursele lor conform dispușeiunilor Statutului organic, adresate comitetului parohial, Prea On. Oficiu protopresbiterel în Buziaș și a se presenta în biserica locală în atare Dumineca sau serbătoare, dar nici decât în ziua de alegere.

Cerna, în 16 Iunie 1902.

3—3 (41)

Comitetul parohial.

În conștelegere cu mine: **Ioan Pepa** protopresbiter.

Pre baza ordinațiunii Venerabilului Cosistoriu ddo 4 Iuliu 1902. Nr. 2412 Sc. se escrie concurs pentru ocuparea postului de învățatoriu dela școala confesională gr. or. rom. de nou înființată din **Oravița-montană**, cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Sălarium învățătoresc 800 cor.
2. Relut pentru lemne învățatorului 140 cor.
3. Lemne pentru încălzirea salei de învățământ de 60 cor.
4. Relut pentru cortel învățatorului 240 cor.
5. Pentru scripturitică și participări la adunările învățătoresci 60 cor.
6. Stola dela înmormentări câte 2 cor., dela parastase câte 1 cor., dela cununie câte 1 cor., iar în ziua Ajunului Botezului dela umblarea cu crucea 50—60 cor.

Alesul învățatoriu este datoriu pe lângă instrucția școlară prescrișă de lege a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua tinerimea în cântările bisericesci, a purta contabilitatea și secretariatul comitetului parohial și a mai instrua tinerimea și în limba germană.

Pentru serviții învățătoresci prestate înainte de ocuparea acestui post comuna bisericescă nu acoardă nici un emolument.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și subșterne suplicele de concurs adresate comitetului parohial Prea On. oficiu protopresbiterel în Oravița-mont. și a se presenta în vr'o Duminecă ori serbătoare în S-ta biserică.

Oravița-mont. din ședința comitetului ținută în 7/20 Iuliu 1902.

2—3 [44]

J. Trăilă.
preș. com.

Nicolae Băiaș.
notariu.

În conștelegere cu protopresbiterul tractual.